

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๕๓

วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ระหว่าง { นายเรืองไกร ลีกิจวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา กับคณะ รวม ๒๒ คน ผู้ร้อง
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๖๖ (๑) หรือไม่

ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของนายเรืองไกร ลีกิจวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภากับคณะรวม ๒๒ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๕๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

- ๒ -

นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ สมาชิกวุฒิสภากับคณะรวม ๒๒ คน (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อประธานวุฒิสภาว่า เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีโดยนายกรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจของฝ่ายบริหารผ่านศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วยการส่งเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจเข้ามาปิดถนนบริเวณรอบรัฐสภา และตั้งสิ่งกีดขวางการจราจร และไม่อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภารวมทั้งเจ้าหน้าที่และข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ การปิดล้อมรัฐสภาโดยเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ ซึ่งเป็นกองกำลังที่อยู่ในบังคับบัญชาของคณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาลที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดนั้น อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐสภาเป็นสถานที่ที่อยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติอันเป็นอำนาจที่คอยควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี และการกระทำดังกล่าวมิได้มีการแจ้งให้วุฒิสภาทราบมาก่อนแต่อย่างใด ซึ่งแม้รัฐบาลจะออกมาชี้แจงในภายหลังว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการป้องกันและคุ้มครองสมาชิกรัฐสภาจากผู้ชุมนุมบริเวณถนนราชดำเนิน แต่ก็เข้าใจได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อความปลอดภัยของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่จะต้องเข้ามาประชุมร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันพุธที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๓ รัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อประโยชน์ของรัฐบาลและพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาล หาใช่เพื่อประโยชน์ของรัฐสภาหรือสมาชิกวุฒิสภาแต่อย่างใดไม่ จึงมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยมิชอบ เป็นการเข้าไปก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ และมีลักษณะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๒๖๖ (๑) ซึ่งจะมีผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่ร่วมกระทำการดังกล่าวสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) จากข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบการพิจารณา โดยเฉพาะตามข่าวที่ปรากฏทางสื่อมวลชน จึงมีประเด็นที่ควรจะต้องตรวจสอบไต่สวนเพิ่มเติมว่าการส่งการให้เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจเข้ามาในบริเวณรัฐสภานั้น นอกจากจะเป็นความรับผิดชอบของนายกรัฐมนตรีแล้ว มีรัฐมนตรีใดเกี่ยวข้องอีกหรือไม่ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งดังกล่าวเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๒๖๖ (๑) หรือไม่ และทำให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องนั้นต้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) หรือไม่ โดยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญได้สวนในประเด็นการออกคำสั่งรวมทั้งการสั่งการใด ๆ ตามกรณีดังกล่าวด้วย และขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาไต่สวนเอง โดยใช้อำนาจในการเรียกพยานบุคคล เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่อ้างถึง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเรียกบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา

○ ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้วินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๕๑ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) บัญญัติว่า “ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ...(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ หรือมาตรา ๒๖๙ ” วรรคสาม บัญญัติว่า “ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสอง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย ” และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๐๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) หรือ (๑๑) หรือมาตรา ๑๑๕ (๓) (๔) (๕) (๗) หรือ (๘) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ ”

○ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ ต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ที่ให้นำบทบัญญัติของมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ร้องประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒๒ คน ซึ่งเป็นจำนวน

- ๔ -

ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนี้คือ จำนวน ๑๕๐ คน
เข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องสิ้นสุดลง
ตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องของผู้ร้องแล้วส่งคำร้องนั้นมายัง
ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องสิ้นสุด
หรือไม่ กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒
วรรคสาม ประกอบมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แต่เนื่องจากตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) กำหนดให้คำร้อง
ต้องระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิ พร้อมทั้งข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง และคำขอต้อง
ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง ซึ่งเมื่อพิจารณาคำ
ร้องของผู้ร้องแล้วเห็นว่า ในกรณีของนายกรัฐมนตรีข้อเท็จจริงตามที่กล่าวอ้างในคำร้องเป็นการ
คาดคะเนของผู้ร้อง มิใช่คำร้องที่กล่าวอ้างข้อเท็จจริงอันเป็นมูลฐานแห่งข้อกล่าวหาที่ชัดเจน แต่เป็น
เพียงการตั้งข้อสงสัยและข้อหาหรือของผู้ร้องที่ต้องการให้ศาลหาคำตอบว่ามีการกระทำอันฝ่าฝืนต่อ
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ อย่างไร คำร้องของผู้ร้องมิได้ยืนยันข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำที่
ฝ่าฝืนบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญอย่างไร นอกจากนี้การยื่นคำร้องต่อศาลจะต้องมิใช่เป็นกรณีที่ผู้ร้องจะ
อาศัยศาลเป็นเครื่องมือในการแสวงหาพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การดำเนินคดีต่อ
ผู้ถูกร้องซึ่งไม่มีกฎหมายใดเปิดช่องให้กระทำได้ กรณีจึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๔)

ส่วนกรณีรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้วินิจฉัยว่าความเป็น
รัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
มาตรา ๑๘๒ คำร้องของผู้ร้องจะต้องระบุความประสงค์ที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการสิ้นสุด
ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนหนึ่งคนใดให้ชัดเจน แต่คำร้องของผู้ร้องหาได้ยืนยันการกระทำของ
รัฐมนตรีคนใดว่าได้กระทำการอันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) อันเป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลง กรณีจึงไม่เป็นไปตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗)

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้วินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๑๘/๒๕๕๓)

[Signature]

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

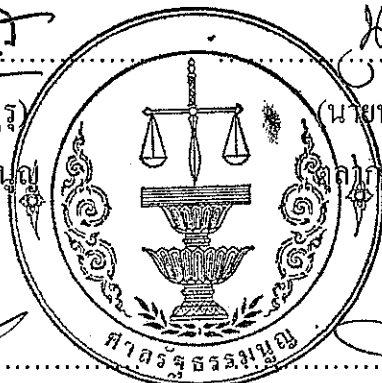
(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายณรงค์ มาประสิทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวสันต์ ตรีอยพิสุทธ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ